

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ความต้องการของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและ
ครอบครัวในการดูแลด้านกาย จิต และสังคม จากทีม
เยี่ยมบ้าน โรงพยาบาลแม่ข่าย

ชื่อผู้เขียน นางสาว วชิราภรณ์ โนราช

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมพร สังข์รัตน์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ที่ป่วยในระยะแรก (ตั้งแต่เริ่มป่วยจนถึง 2 ปี) และระยะเรื้อรัง (มากกว่า 2 ปี ขึ้นไป) รวมถึงครอบครัวในการดูแลทางด้านกาย จิต และสังคม จากทีมเยี่ยมบ้าน โรงพยาบาลแม่ข่าย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองจำนวน 24 ราย โดยแบ่งเป็นผู้ป่วยระยะแรกจำนวน 12 ราย และระยะเรื้อรังจำนวน 12 ราย ครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองจำนวน 24 ราย โดยแบ่งเป็นครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองระยะแรกจำนวน 12 ราย และครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองระยะเรื้อรังจำนวน 12 ราย รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 48 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปประเด็น

ผลการวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ หนึ่งความต้องการของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและครอบครัว ในการดูแลผู้ป่วยฯ สองความต้องการของครอบครัวผู้ป่วยฯ ต่อการดูแลตนเองโดยแบ่งความต้องการเป็น 3 ด้าน คือ ด้าน กาย จิต และสังคม ผลการศึกษาพบว่าความต้องการการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองในระยะแรก ต้องการได้รับการดูแลจากทีมเยี่ยมบ้านในด้านจิตใจมากที่สุด รองลงมาคือความต้องการการดูแลทางด้านกายและด้านสังคมเป็นอันดับสุดท้าย ส่วนครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองระยะแรกต้องการให้ทีมเยี่ยมบ้านฯ ช่วยดูแลผู้ป่วยโดยให้ความสำคัญทางด้านกายและจิตเท่าๆกัน และต้องการดูแลด้านสังคมเป็นอันดับสุดท้าย นอกจากนี้

เมื่อสอบถามถึงความต้องการของครอบครัวผู้ป่วยฯ ต่อการดูแลตัวเองจากทีมเยี่ยมบ้านฯ พบว่าครอบครัวหรือผู้ดูแลผู้ป่วยมีความต้องการได้รับการดูแลด้านจิตใจเป็นอันดับแรก ความต้องการการดูแลด้านกายและด้านสังคม เป็นลำดับที่สองและสาม ผลการศึกษาในกลุ่มผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองระยะเรื้อรังคล้ายคลึงกับในระยะแรกคือ พบว่าผู้ป่วยต้องการการดูแลจากทีมเยี่ยมบ้านทางด้านจิตใจเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านร่างกาย และด้านสังคมเป็นอันดับสุดท้าย ในขณะที่ครอบครัวของผู้ป่วยระยะนี้ ต้องการให้ทีมเยี่ยมบ้านฯ ช่วยดูแลผู้ป่วยทางด้านร่างกายเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านจิตใจและด้านสังคมเป็นอันดับสุดท้าย สำหรับความต้องการของครอบครัวของผู้ป่วยเอง ต้องการให้ทีมเยี่ยมบ้านฯ ช่วยดูแลพวกเขาในด้านจิตใจเป็นสำคัญตามด้วยการดูแลด้านร่างกายและสังคม โดยความต้องการด้านจิตใจสามารถแบ่งเป็นด้านการประคับประคองจิตใจ และด้านการให้กำลังใจ ความต้องการด้านกาย แบ่งได้เป็นด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ ด้านการพยาบาล และด้านยา ความต้องการด้านสังคมแบ่งเป็นการประสานงานเพื่อนบ้าน นอกเหนือจากความต้องการทั้งสามด้านนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการการดูแลทางด้านเศรษฐกิจอีกด้วย ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับความต้องการการดูแลจากทีมเยี่ยมบ้าน โรงพยาบาลแม่ข่ายในด้านต่างๆ ในการลงพื้นที่ไปให้การดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง จะเห็นว่าโดยภาพรวมผู้ป่วยและญาติมีความต้องการการดูแลทางด้านจิตใจเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านร่างกาย และต้องการการดูแลด้านสังคมน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทีมเยี่ยมบ้านสามารถให้การดูแลทางด้านร่างกายเป็นอย่างดี ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญในการประคับประคองจิตใจ การให้กำลังใจผู้ป่วย และครอบครัวไม่น้อยไปกว่าการดูแลด้านร่างกาย สำหรับด้านสังคมทั้งผู้ป่วยและญาติต้องการการดูแลด้านนี้น้อย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสังคมแม่ข่ายเป็นสังคมชนบทที่มีความเอื้ออาทร และการเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน

Independent Study Title	Needs of Patients with Stroke and Families in Physical, Mental and Social Cares from Home Health Care Team, Mae Ai Hospital
Author	Miss Wachiraporn Norach
Degree	Master of Public Health
Independent Study Advisor	Asst. Prof. Dr. Somporn Sungkarat

ABSTRACT

The purpose of this action research was to identify needs of patients with stroke both in the early stage (within 2 years post onset) and chronic stage (from 2 years post onset) as well as their family in physical, psychological and social cares from home health care team, Mae-ai hospital. A purposive sample of 24 stroke patients was divided into 12 patients in the early stage and 12 patients in the chronic stage. In addition, 24 family members half of which were the family members of the patients in each stage participated. A total of 48 participants were interviewed using a semi-structure questionnaire. Data were then analyzed and summarized.

The results showed that patients with stroke in the early stage rated psychological care as the aspect they need from the home health care team the most, followed by physical and social cares. While the family members rated the need of cares for their patients in the aspects of psychological and physical cares equally, followed by the social care. For the family members themselves, they need psychological care from the health team as first priority, followed by physical and social cares, respectively. The results for the chronic group were similar to those in the early stage group. Specifically, the patients rated the psychological care as the most need, followed by physical and social cares, respectively. However, their family members would like the health care team to look after the patients physical aspect first, then psychological and social

aspects. Finally, the need for the family members themselves, they need psychological care from the health team as first priority, followed by physical and social cares, respectively. The psychological cares included psychological support and encouragement. Physical cares included physical rehabilitation, nursing and medical cares. Social cares included harmonization with their neighbors. Besides physical, psychological, and social cares, the participants also identified need for economic support.

Results of this research explicitly identified needs of the patients with stroke and their family members from the home health care team. Overall, the results indicated that both the patients and family need psychological care from the team as the first priority, followed by the physical care and rarely need social care. A reason for this may be that they already received good physical care from the home health care team. Thus, providing psychological care such as support and encouragement is as important as physical care. The social context of caring and sharing characteristics of Mae-ai community explained less need for social care from the home health care team.